

Broeierij *Sparaxis* op pot vraagt extra aandacht

• TEKST: PAUL VAN LEEUWEN EN JOHN TROMPERT, PPO BLOEMBOLLEN LISSE

• FOTO: PPO BLOEMBOLLEN

Sparaxis is in het voorjaar te forceren op pot. Onderzoek door PPO Bloembollen heeft aangetoond dat het forceren wel koel moet gebeuren omdat anders de bloeirijkheid afneemt en de kans op geel blad toeneemt. De in bloei getrokken Sparaxis is vanwege de gevoeligheid voor warmte bestemd voor patio of balkon, niet voor in huis. Door de knollen van half januari tot half maart op te potten bloeien ze half april tot begin juni.

De kleur van Sparaxis varieert van wit, geel, oranje, rood tot roze met licht of donker hart.

Sparaxis is een knolgewas uit Zuid-Afrika dat behoort tot de familie van de Iridaceae. In Zuid-Afrika groeit en bloeit het gewas gedurende de koele regenachtige winter. Zodra het stopt met regenen en de zomerhitte toeneemt gaat het gewas in rust. De knollen, die niet winterhard zijn, worden in Nederland veelal in het voorjaar geplant en in de zomer gerooid. Na het rooien worden de knollen warm (23-25°C) bewaard om ze goed in rust te houden.

OPTIMALE BEWARING

In het onderzoek is de bewaar temperatuur van de knollen gevarieerd van continu 20, 23 of 25°C tot 25°C + 4 weken 17°C of 25°C + 4 weken 9°C. Hoe hoger de temperatuur des te beter de knollen in rust bleven. In maart liepen de knollen bewaard bij 25°C meestal nog niet uit. Vanuit de praktijk is bekend dat de RV in de bewaarcel dan wel op minimaal 80-85% gehouden moet worden om uitdrogen van de knollen te voorkomen. Bewaring bij continu 25°C zorgde wel voor een iets tragere opkomst van het gewas en circa 10 kasdagen meer tot aanvang bloei. Daar staat tegenover dat na deze warme bewaring de knollen vaak wel iets meer bloemen gaven.

KASTEMPERATUUR

De knollen zijn half januari, half februari en half maart geplant. Het gewas kwam 8 tot 14 dagen daarna op, ongeacht de plantdatum. Het aantal kasdagen vanaf planten tot begin bloei bij een kastemperatuur van 12°C nam gemiddeld af van 95 dagen na planten in januari tot 86 dagen na planten in februari en 77 dagen na planten in maart. Knollen bewaard bij 25°C deden er enkele dagen langer over. Het duurde 3-8 dagen vanaf het opengaan van de eerste knop totdat er drie bloemen per pot bloeiden. De bloeirijkheid was afhankelijk van de plantdatum en kastemperatuur. Planten in januari en februari gaf altijd de rijkste bloei. De half maart geplante knollen gingen pas eind mei bloeien. Bij hogere temperaturen in die periode met kastemperaturen boven de 30°C nam de bloeirijkheid dramatisch af. Een knol, maat 5/op, gaf veelal 1 tot 1,5 bloemsteel per knol met totaal 3 tot 5 bloemen. Bij temperaturen beneden 25°C was de bloeiduur van de geforceerde Sparaxis ruim 14 dagen.

KORT GEWAS

De gewas lengte ligt rond de 35 cm, de bloemen komen daar iets bovenuit. Als het gewas bij 15°C of meer wordt geteeld met weinig lucht beweging in de

kas kan het gewas slap worden. Dit wordt voorkomen door een lagere kastemperatuur aan te houden. Een nadeel van dit product is dat door hoog oplopende kastemperaturen het blad van enkele knollen geel kan worden. In de proeven is ook gekeken naar het gebruik van de remstof Bonzi. Door 1 ml product aan een 15 cm pot met 8 knollen toe te voegen werd het product veel korter gehouden, ruim 20 cm. Dit is wellicht te kort, omdat de bloemen in het blad blijven steken, waardoor een lagere dosering remstof mogelijk beter is. In één van de jaren zijn tetraploide planten gebruikt. Het gewas van deze knollen bleef groener en gaf grotere bloemen dan de normale Sparaxis.

SAMENVATTING

Sparaxis kan het beste koel, bij een temperatuur van rond 12°C worden geforceerd op pot. De optimale bewaar temperatuur voor de knollen is 23-25°C. Bij planten van half januari tot half maart volgt bloei van half april tot begin juni. Hoge temperaturen leiden in de kas tot weinig bloemen en kans op gele bladeren. Hoge temperaturen hebben ook een snelle uitbloei tot gevolg. Daarom is het gebruik van de potten buitenshuis aan te bevelen. Het onderzoek werd gefinancierd door Productschap Tuinbouw.